

## РІШЕННЯ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ ПРО ПРИСУДЖЕННЯ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

Спеціалізована вчена рада ДФ 20 051.050 Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Міністерства освіти і науки України, м. Івано-Франківськ, прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» на підставі прилюдного захисту дисертації «Сепаратизм як інституціоналізована політична практика: виклики для Європейського Союзу і України» за спеціальністю 052 «Політологія» 30 листопада 2022 року.

**Мосора Михайло Андрійович**, 01.02.1994 року народження, громадянин України, освіта повна вища. У 2011 році закінчив Рогатинську гімназію імені Володимира Великого та вступив на спеціальність політологія факультету історії, політології і міжнародних відносин Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. У 2015 році отримав ступінь бакалавра політології, а у 2017 році – магістра політології. Навчався в аспірантурі на денній державній формі за спеціальністю 052 Політологія Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника у 2017-2021 роках. Працює на посаді молодшого наукового співробітника проєкту SG 54720 “Сприяння сталості університетського аналітичного центру в умовах війни”, що виконується Навчально-науковим Центром “Карпатський інститут аналітики” Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Дисертаційну роботу виконано на кафедрі політології факультету історії, політології і міжнародних відносин Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Міністерства освіти і науки України, м. Івано-Франківськ.

*Науковий керівник:* **Монолатій Іван Сергійович**, доктор політичних наук, професор, професор кафедри політології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Міністерства освіти і науки України, м. Івано-Франківськ.

Здобувач має 10 наукових публікацій, у т. ч. 6 – у наукових фахових виданнях з політичних наук України, 4 – у матеріалах конференцій. Публікації у наукових фахових виданнях з політичних наук України:

1. Мосора М. Особливості сучасної політизації кашубів. Вісник Прикарпатського університету. Політологія. 2018. № 12. С. 283–291.

2. Мосора М. Політичне майбутнє Шотландії та Північної Ірландії. Два шляхи – один вибір? Прикарпатський вісник НТШ (серія «Думка»). 2019. № 4 (56). С. 87–98.



3. Мосора М. Угорський автономізм на Закарпатті: сучасні реалії. Історико-політичні проблеми сучасного світу. 2020. № 41. С. 229–238.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці:

1. Кобець Юлія Василівна, кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних інститутів та процесів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Оцінка позитивна. Побажання: Я тут цілком погоджуюся з професором І.С. Монолатієм про цю тяглисть наукового процесу, становлення наукової особистості. Мені здається, це вперше в нашому структурному підрозділі, на факультеті і на двох кафедрах є от ця наукова тяглисть, коли студент який вчиться в нас на спеціальності – захищає дисертацію у нас в університеті за тією ж спеціальністю на якій він вчився від першого курсу пройшовши всі ці рівні (бакалавра, магістра і доктора філософії). Я щиро захоплююся Михайлом в тому розумінні що він ризикнув на таку тему. Досить важко висловлювати свою думку не перейшовши оцю межу, і ці зважені висновки в дисертації є абсолютною її перевагою. Також мені імпонує в цьому дисертаційному дослідженні і в Михайлові як науковцю те що він живе цією темою і видно як включений і занурений в цю наукову проблематику. Тому я, Михайле Андрійович, бажаю Вам продовжити становлення себе як науковця, не закидати наукову роботу і всіх Вам успіхів та гараздів.

2. Дерев'янюк Сергій Миронович, доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних інститутів та процесів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Оцінка позитивна. Побажання: Хочу сказати що сама робота яку ми сьогодні заслухали і виступ Михайла Андрійовича, відповіді на запитання опонентів, говорить про те що перед нами є сформований дослідник, людина яка знає свою справу, яка показала що вона вміє працювати, вміє опрацьовувати джерела, вміє робити висновки, узагальнення і вони є достатньо вагомими і цілісними, є предметом подальшого розвитку. Я б відмітив не тільки те що Михайло Андрійович взяв таку тему, але й варто віддати належне науковому керівнику який порадив взятись за таку тему і доклав теж багато зусиль до спільної праці, бо тема є досить складна і неоднозначна, і питання які ми сьогодні обговорюємо не є прості – де ця межа між сепаратизмом і націоналізмом, коли ми кажемо що сепаратизм це загроза для держави, а коли ми кажемо що це національні рухи. Питання залишаються не прості і практика яку ми сьогодні маємо в державі теж досить складна, і виклики ці є і залишаються. Ця робота вимагає і свого логічного продовження, можливо вона вилиється ще в нові дисертаційні роботи, але Михайло Андрійович показав, що він написав роботу із знанням справи, він чітко володіє матеріалом. Тому, я вважаю що на даному етапі він є сформованим дослідником і вважаю що він заслуговує на присвоєння наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю політологія. Буду голосувати сам і закликаю



своїх колег.

3. Марчук Василь Васильович, доктор історичних наук, професор політології, завідувач кафедри політичних інститутів та процесів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Оцінка позитивна. Побажання: Шановний голову, шановні члени разової спеціалізованої вченої ради, опоненти, рецензенти, присутні, ми сьогодні маємо важливу подію в нашому університеті, зокрема на спеціальності політологія – прилюдний захист дисертації, як я вважаю, на досить актуальну важливу і вкрай практичну тему що стосується сепаратизму, європейських підходів, вітчизняних підходів до висвітлення цієї теми. Хочу сказати про те, що ця проблема є вкрай важливою сьогодні, вкрай актуальною, тому що вона піднімає великий пласт невирішених питань як в європейських країнах, так і особливо, що стосується України, нашої держави яка переживає зараз агресію Російської Федерації, рашистські тенденції, рашистський наступ і так далше і тому подібне. Якщо аналізувати дійсно дисертацію, а я детально ознайомився з текстом дисертації, хочу сказати що в ній піднято ряд важливих питань. Попри ті напрацювання які ми маємо в Україні, напрацювання особливо що стосуються праць вчених Інституту політичних етнонаціональних досліджень Національної академії наук України, які стосуються перш за все питань розвитку внутрішнього сепаратизму. Ми знаємо великі і важливі публікації які присвячені Закарпаттю, Галичині, Криму, Донбасу, і це напевно та підвалина де ми сьогодні можемо говорити про розвиток політологічної науки в Україні з цієї проблеми. Разом з цим в дисертації показано і європейські питання що стосуються самого сепаратизму, європейські підходи – як це питання є в інших європейських країнах. Зокрема показано не тільки ті питання які вирішені, але й автор в дисертації намагався прослідкувати подальший розвиток – як можуть ці питання розвиватись в майбутньому. Шановні друзі, шановні присутні, хочу сказати також і про другу частину мого виступу, про саму особу дисертанта. Перш за все, Михайла пов'язує і дуже добре наукове співробітництво із своїм науковим керівником, доктором політичних наук, професором І.С.Монолатієм. Ця праця увінчалася певними результатами – автор має вагомі публікації. Сам захист засвідчує те що всі питання цієї проблеми вирішувались послідовно та системно. Хочу побажати автору опублікувати монографію і продовжувати працювати над цією тематикою, бо ця тематика сьогодні заслуговує на увагу бо вона дозволяє вирішувати питання євроінтеграційного будівництва України. Усіх прошу сьогодні підтримати автора і його дисертацію.

4. Гулай Василь Васильович, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародної інформації Національного університету «Львівська політехніка». Оцінка позитивна. Побажання: Шановні колеги, найперше хочу подякувати Прикарпатському національному університету в особі завідувача випускової кафедри шановного професора Василя Климончука за запрошення до разової спеціалізованої вченої ради по захисту такої цікавої, корисної важливої теми в науковому й теоретичному аспекті. Хотів би відзначити та подякувати за роботу кафедри, адже це є підсумок наукової роботи, але і



підсумок освітньо-наукової чотирьохрічної програми яку готували Ви, ваша кафедра і це теж важливий внесок в тих нових реаліях, в системі вищої освіти що ми запроваджуємо щодо атестації наукових кадрів. Безумовно, окремі слова подяки науковому керівнику, шановному професору пану Монолатію за керівництво цією темою, за корекції, за представлення у гарному науковому вигляді сьогоднішньої дисертації, за гарні рекомендації свого підопічного. Окремо хотів би сказати що представлена тема є актуальною, у науково-практичному та науково-теоретичному аспектах, і мені видається що ця тема може бути підставою для ширшого контексту, я маю на увазі міжвузівської взаємодії. Ознайомившись із роботою, я маю надію що ми деякі положення зможемо використати в освітніх програмах «міжнародної інформації», деякі курси в нас присвячені конфліктології, кризам в Європі, Центрально-Східній Європі. Це найновіші матеріали які дійсно є науковими і не несуть політизованого характеру. Тішить те, що молодий науковець власне працює за фахом – політична аналітика, тому я підтримую пропозиції колег щодо того що Михайло Андрійович цілком заслуговує на присудження відповідного наукового ступеня, буду голосувати і підтримую Вас. Дякую і зичу успіхів.

5. Ростецька Світлана Іванівна, доктор політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського». Оцінка позитивна. Побажання: Я Вам висловлюю свою вдячність за можливість бути сьгодні з Вами в якості опонента. Хочу привітати університет, привітати кафедру, привітати наукового керівника. Усі ми знаємо скільки докладено зусиль, і скільки всього за лаштунками, наукової праці – це не один рік, не один день в пошуках наукової інформації. Ви пройшли цей шлях пане Михайле, звичайно за підтримки кафедри, за підтримки наукового керівника. Тема яку Ви обрала є дуже актуальна та дуже суперечлива, адже важливо де знайти цю межу між правом націй на самовизначенням і правом держав на цілісність. Ця ваша праця заслуговує продовження і наукового розвитку. Вона затребувана сьгодні науковцями і затребувана в подальших курсах, як уже було сказано про університетську співпрацю, створення спільних програм. Сьгодні я Вас вітаю, це важливий день для Вас, важливий для кафедри. Вважаю що рішення про підтримку дисертанта підкріплене і університетом і кафедрою. Дякую.

6. Максимович Ольга Володимирівна, директорка Навчально-наукового Центру «Карпатський інститут аналітики» Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, соціологиня, кандидатка філософських наук, доцентка. Оцінка позитивна. Побажання: Високоповажний пане голову, шановні рецензенти, поважні опоненти, безумовно це великий день для науки і від імені Карпатського інституту аналітики, де ми маємо честь працювати з дисертантом, дозвольте подякувати кафедрі політології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника за відмінну школу, блискучу підготовку молодого дослідника. Особливі подяки для наукового керівника за ґрунтовний професіоналізм і наполегливість по доведенні до



захисту роботи. Зі свого боку додамо тільки про надзвичайну актуальність теми яка піднімається в дисертації сьогодні, і велику далекоглядність колективу який координував тему в часі коли ми всі і не сподівалися що вона буде аж настільки актуальною для нас сьогодні. Це вкотре посвідчує високий професіоналізм тієї наукової школи, яку успішно, ми сподіваємося, здолав Михайло Андрійович. Ми щиро віримо в те, що та справа яку сьогодні збройні сили щодня завершують на фронті буде дуже важливою для нас в сенсі попередження подібних історій на території України і це ще раз додає актуальності цій роботі, яку ми сьогодні мали приємність заслуховувати. Ми сподіваємося в найближчому часі побачити монографію і ще раз дякуємо політологічній науковій школі за підготовку без сумніву блискучої роботи і глибоко професіональних фахівців у сфері політології. Наше шанування.

7.Пятківський Роман Олександрович, кандидат філософських наук, доцент. Оцінка позитивна. Побажання: Шановний пане голову, члени спеціалізованої вченої ради, я хочу подякувати за відкритість цього заходу та можливість бути присутнім на захисті цікавої актуальної теми. Хочу сказати про те, що Михайло був моїм студентом так само як і Вашим, і відповідно вже тоді він проявив себе як скурпульозний, уважний і абсолютно готовий до кожного заняття, до вирішення будь-якого дискусійного питання студент. Тепер, за останній час, я також з ним зіткнувся у стінах нашого університету під час діяльності «Карпатського інституту аналітики». Хочу сказати про експертність і про сміливість багатьох думок, і я б сказав навіть про особливий дизайн мислення при розробці програм, проектів, яким володіє Михайло Андрійович. Я хочу зі свого боку сказати про те що сьогодні наш університет здобуває не тільки ще одного доктора філософії, а також здобуває чудового колегу. Хочу подякувати Вам за це дійство, воно було дійсно цікаве, максимально фахове, і знаючи кожного з Вас персонально я знаю як багато важить кожне добре слово, бо Ви всі вимогливі і цілком фахові. Тому вітаю всіх причетних, наукового керівника, пана голову, опонентів, рецензентів, Михайла Андрійовича і хочу ще раз подякувати за можливість взяти участь у цьому заході.

8.Климончук Василь Йосифович, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Оцінка позитивна. Побажання: Я на завершення також приєднуюсь до всіх позитивних відгуків які прозвучали і хочу виступити не як голова разової вченої ради, а як завідувач кафедри політології. Хочу сказати що дисертаційне дослідження обговорювалось на двох спільних семінарах міжкафедральних, нам робота дуже відома і вона є надзвичайно актуальною, що відзначалося сьогодні. Коли обиралася тема, звичайно тема дивилася в майбутнє і вона буде використана як в практичному так і в теоретичному значенні. Нам дуже приємно, що наші колишні студенти, випускники аспірантури досягають успіху і захищаються на спеціалізованій раді. Тому, успіху і всі позитиви які сьогодні були сказані я також їх підтримую.



*Загальна оцінка роботи і висновок.* Дисертаційна робота **Мосора Михайла Андрійовича** на тему «Сепаратизм як інституціоналізована політична практика: виклики для Європейського Союзу і України» є самостійно виконаним й актуальним науковим дослідженням, яке сфокусоване на розв'язанні поставленої мети – комплексного та всебічного аналізу особливостей інституціоналізації сепаратизму, загроз та тенденцій розвитку в ЄС та Україні. Всі одержані здобувачем результати цілісні та науково обґрунтовані і достовірні, оскільки вони підтверджуються сучасними та взаємодоповнюючими методами досліджень, застосованих у дисертації. Крім того, чимало висновків і положень дисертації мають як теоретичний і практичний характер, так і наукову новизну.

Основне наукове і теоретичне значення дисертації у тому, що її результати, ідеї і висновки можна застосовувати в розвитку досліджень проблематики проявів сепаратизму у ЄС та Україні, формуванні та удосконаленні механізмів вирішення та протидії конфліктних взаємодій сепаратизму, попередження його деструктивних наслідків. Окрім того, положення дисертації можна успішно застосовувати в розвитку навчальних курсів у закладах вищої освіти України.

Основне ж практичне значення дисертації у тому, що її ідеї та висновки корисні для реального поступу у сфері етнополітики держави та врегулюванні відповідних конфліктів у регіонах, враховуючи успіхи та невдачі вирішення проблем сепаратизму як ЄС в цілому, так держав-членів. Це стосується як зміни та покращення законодавства, так і практичних та навіть політичних ефектів удосконалення вирішення проблем сепаратизму. Саме тому результати дисертації актуальні й для політичних акторів, які є основними носіями владних та управлінських змін в Україні.

За кількістю і рівнем підготовки публікацій, апробацією на наукових конференціях дисертація «Сепаратизм як інституціоналізована політична практика: виклики для Європейського Союзу і України» відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 року «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» і «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44), а її автор, **Мосора Михайло Андрійович**, заслуговує присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 052 «Політологія».

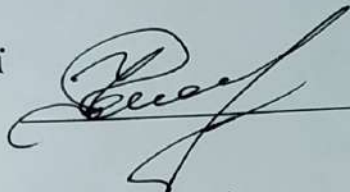
Результати відкритого голосування:

«За» – 5 членів ради,

«Проти» – 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування спеціалізована вчена рада ДФ 20 051.050 Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Міністерства освіти і науки України, м. Івано-Франківськ, присуджує Мосорі Михайлу Андрійовичу ступінь доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 052 «Політологія».

Голова спеціалізованої  
вченої ради



Василь КЛИМОНЧУК

Рецензент



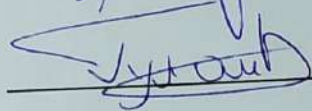
Сергій ДЕРЕВ'ЯНКО

Рецензент



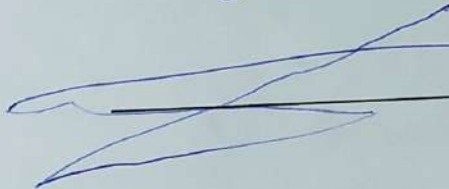
Юлія КОБЕЦЬ

Опонент



Василь ГУЛАЙ

Опонент



Світлана РОСТЕЦЬКА